

Sv. Virgil, biskup

27. novembra 2022 ✚ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Írsko bolo v dobe prvých kresťanov nazvané zemou svätých – z nej totiž vychádzali horliví vierozvestcovia do susedných krajín, aby ohlasovali Božie slovo národom, ktoré ešte stále boli pohrúžené v tmách

pohanstva. Do zoznamu tých zbožných mužov patrí aj sv. Virgil, piaty biskup mesta Solnohrad (Salzburg v dnešnom Rakúsku), ktorý sa vyznačoval nielen vysokou učenosťou, ale najmä veľkou svätosťou života a arcipastierskou horlivosťou.

Sv. Virgil sa narodil počiatkom 8. storočia v šľachtickom rode v Írsku. Už v útlom veku prenikla jeho srdce láska k Spasiteľovi takou mierou, že vznešený kresťanský chlapec nepoznal inú zábavu, než čítanie náboženských kníh, navštevovanie Božích služieb a počúvanie vysvetľovania Božieho slova. V školách sa mladík vzdelával s príkladnou usilovnosťou svojho ducha a srdca, odriekol sa sveta, túžil po dokonalom osvojení si bohosloveckej vedy, aby sa neskôr mohol venovať Božej službe. Pri neúnavnom štúdiu nezanedbal zbožný mladík ani krášlenie svojej duše bohumilými cnosťami – bol pokorný a sám seba prísne zapieral. V krátkom čase sa zaskvel základnými vedomosťami a vznešenými cnosťami vo svojej vlasti medzi poprednými kresťanskými učencami, ba slúžil im za príklad. Vstúpil do kláštora a bol posvätený za kňaza. Ako mních potom slúžil za vzor svojim kláštorným bratom.

Socha sv. Virgila pred katedrálou v Salzburgu

Oduševnený za duševné spasenie svoje ako aj svojich blížnych opustil vlast a chcel putovať do Jeruzalema k Spasiteľovmu hrobu a do Ríma k hrobom sv. apoštolov Petra a Pavla a potom venovať ostatok svojho života zvestovaniu sv. Evanjelia u tých národov, ktoré zostávali dovtedy v tmách pohanstva a povier. V sprievode niekoľkých učených a nábožných mužov preplaval sa z írskej vlasti cez more a prišiel na svojej pútnickej ceste do západnej časti Franskej ríš. Pipin III. Krátky, vojvoda z Neustrie, vtedajší hlavný správca kráľovského domu (majordomus) a neskorší franský (francúzsky) kráľ, ktorý bol veľkým ctiteľom vynikajúcich mužov, prijal zbožného pútnika blahosklonne a veľmi si ho obľúbil pre jeho hlbokú učenosť a zriedkavé cnosti. Na Pipinovom dvore sa sv. Virgil zdržal dva roky a úplne si osvojil tunajšie jazyky.

V tom čase bol pri dvore franského kráľa väznený bavorský vojvoda Odilo. Sv. Virgil prosil Pipina, aby sa s nešťastným Odilom zaobchádzalo kresťanskejšie, ba vymohol mu aj slobodu, a zakrátko bol opäť dosadený na panovnícky stolec v Bavorsku. Pipin si prial, aby sa Kristovo učenie rozšírilo vo všetkých krajinách, ktoré náležali pod jeho zvrchovanú moc. Roku 740 sa uprázdnila biskupská stolica v Solnohrade, ktorý vtedy patril k Bavorsku a Pipin odporúčal Odilovi sv. Virgila ako najsúcejšieho muža, od ktorého môže s istotou očakávať, že bude zodpovedať požiadavkám osiroteného biskupstva. Odilo s radosťou vyhovel tejto požiadavke, povolal sv. Virgila na svoj dvor, vymenoval ho za opáta kláštora sv. Petra a potom aj za biskupa v Solnohrade.

Pokorný Boží sluha prevzal správu opátstva a horlivo plnil svoj úrad, no hrozil sa mnohých obtiažnych povinností, ktoré sú spojené s biskupskou dôstojnosťou a mnoho rokov sa zdráhal prijať posvätenie za biskupa. Za ten čas spravoval biskupské záležitosti v Solnohrade svätiaci biskup Dolda (Dub-dá-Crich, lat. Dobdagrecus), ktorý s ním prišiel z Írska, a sv. Virgil ako opát, podporoval ho svojou múdrou radou v riadení kňazstva a veriacich. Pokorný Boží sluha ďalej predstieral, že sa nehodí za biskupa, hoci bol veľmi nábožný, cnostný a patril medzi najučenějších mužov svojho veku.

Učil napríklad, čo bolo v tom čase vskutku neslýchané, že naša zem je guľatá a že dolná jej polovica je tiež obývaná ľuďmi – protinožcami (antipódmí) nazývanými. Sv. Bonifác, apoštol Nemcov, ktorý bol roku 745 povýšený skrze Pipina III. Krátkeho za arcibiskupa v Mohuči (Mainz) a skrze pápeža Gregora II. a III., i Zachariáša (roku 751) za prímasa celého Nemecka a Franska, odmietal veľmi toto vtedy neslýchané tvrdenie, ktoré neskôr preukázali moreplavci, najmä objavením Ameriky, ako skutočne pravdivé. Veru, sv. Bonifác rozhorčil sa veľmi voči sv. Virgilovi kvôli tejto pravde, úzkostlivo strážil čistotu kresťanského náboženstva, a pretože sa nazdával, že týmto, vtedy celkom novým, nepochopiteľným učením sa ohrozuje sv. viera. Myslel si, že sv. Virgil mieni iných, od dovtedy známych celkom iných ľudí, ktorí neboli spasení skrze Pána Ježiša Krista, čo však sv. Virgil nikdy netvrdil.

Pohľad zvnútra na kupolu katedrály sv. Virgila a Ruperta v Salzburgu

zdroj: wikimedia commons

Nevzdelaní ľudia nielenže nechceli veriť tú pravdu o druhých častiach našej zeme a o ich obyvateľoch, ktorí tam žijú – na druhej strane našej zemegule, ale naliehali na sv. Bonifáca, aby vyhlásil sv. Virgila za kacíra. Sv. Bonifác vyhovel ich žiadosti len potiaľ, že vec oznámil rímskemu pápežovi. Sv. Virgil sa u pápeža ospravedlnil, a ten s uspokojením prijal, ako mu svätý muž vyložil svoje učenie, ba dal mu aj sv. požehnanie.

Sv. Virgil mal so sv. Bonifácom ešte jeden spor. Istý kňaz, ktorý nepoznal dokonale latinskú reč, vyslovil nesprávne slová, užívané pri sv. krste. Sv. Bonifác vo svojej svätej horlivosti vyhlásil ten sv. krst za neplatný. Sv. Virgil sa však zastával platnosti toho krstu. Obaja svätí muži sa obrátili na pápeža do Ríma so svojím sporom. Pápež Zachariáš rozhodol, že krst je platný len pod tou podmienkou, ak ten kňaz iba z neznalosti v reči nevyslovil predpísané slová do písmena. Táto rozdielnosť mienok svätých mužov nerozviazala zväzok bratskej kresťanskej lásky a svornosti medzi nimi – ctili sa a vážili navzájom inak veľmi a obaja horlili za povznesenie sv. Cirkvi vo veľkej zhode.

Napokon na prosby viacerých biskupov a veriacich ľudu sa sv. Virgil predsa len rozhodol a dal sa vysvätiť za biskupa v Solňohrade podľa vôle vojvodu Odila. V dôvere v milostivého Boha nastúpil sv. Virgil so svätým zápalom a horlivosťou svoju biskupskú prácu vo vinici Pána. Žil veľmi prísne. Popri mnohých prácach konaných k povzneseniu kresťanských cností u kňazstva a veriacich, umŕtvoval svoje zmysly postami a nočnými strážami, a posilňoval svojho ducha ustavičnou modlitbou a čítaním spisov cirkevných sv. otcov.

V tom čase bol kláštorň chrám sv. Petra jediný chrám v Solňohrade a zároveň biskupským chrámom. Keď už nestačil pre rastúci počet veriacich, začal sv. Virgil roku 767 stavať na tom mieste, kde dnes stojí dóm (biskupský chrám, katedrála), nádherný chrám, ktorý bol dohotovený o šesť rokov. Životopisec nám o tom píše, že sv. Virgil postavil vždy v sobotu medzi robotníkov nádobu s peniazmi, z ktorej si mal každý vziať svoju plácu, a že žiaden z nich si nemohol vziať viac, než si zaslúžil. 24. septembra roku 773 posvätil sv. Virgil s veľkou slávou tento nový biskupský chrám – zasvätený k úcte prvého apoštola tohto kraja, sv. Ruperta, a nechal preniesť z kláštorňého chrámu sv. Petra aj väčšiu časť ostatkov sv. Ruperta a jeho učeníkov, sv. Chunibalda a Giselara do nového chrámu, kde až doposiaľ odpočívajú. A to urobil sv. biskup s tým cieľom, aby budúci solňohradskí biskupi si živo pripomínali nesmrteľné zásluhy sv. Ruperta.

Sv. Virgilovi neležalo na srdci iba jeho biskupstvo, ale aj tie národy, ktoré dovtedy nepoznali Spasiteľa sveta, Ježiša Krista a Jeho božské učenie. Veď najmä preto opustil svoju vlasť! Vysielal teda svojich kňazov do susedných krajov, do alpských vrchov, aby tam, v úbočiach skrytým a bývajúcim pohanom, aj zanedbávaným

kresťanom ohlasovali Božie slovo. Jeho horliví kňazi prenikali do tých najvzdialenejších a najneprístupnejších úbočí snežných Álp a vyhľadávali tam pole pre svoju apoštolskú prácu. Tak títo kňazi našli v tom v divoromantickom kraji aj liečivé vody, ktoré sú dnes po celej zemi známe ako kúpele v Gasteine, kde každoročne premnoho chorých nachádza úľavu alebo aj uzdravenie. Aj bane na železnú rudu nechal sv. Virgil v tom kraji otvoriť a tieto bane sa stali požehnaním pre celú krajinu. Tak sa staral sv. Virgil nielen o duševné spasenie blížnych, ale aj o ich hmotný blahobyť.

Sv. Virgil s kresbou katedrály v Salzburgu

zdroj: wikimedia commons

V terajšom Korutánsku bývali v tom čase Slovinci pod svojím panovníkom zvaným Borut. Roku 748 na nich zaútočili divokí Avari, ktorí obývali časť starej Panónie (terajšie Zadunajsko). Borut im nevedel sám odolať, pozval si preto na pomoc Bavorov. Tí premohli Avarov, zahnali ich na Východ a podriadili si Slovincov. Bavorský vojvoda Tassilo III., ktorý poskytol pomoc Borutovi, podliehal so svojou krajinou Pipinovi III. Krátkemu. Borutov syn Karat (Charastus) a synovec Chotimír (Chetimar) boli s mnohými vznešenejšími Slovincami odvedení z Korutánska do Bavorska ako rukojemníci.

Po Borutovej smrti roku 750 dosadil Pipin za vojvodu do Korutánska jeho syna, Karata a po jeho skorej smrti, roku 753, zas Chotimíra a zaviazal si ich vazalskou prísahou. Obaja boli počas svojho pobytu v Bavorsku obrátení na kresťanskú vieru a usilovali sa rozširovať ju tiež aj v Korutánsku. Poslali vyslancov k sv. biskupovi Virgilovi s prosbou, aby prišiel do Korutánska aj s kňazmi, ktorí ovládajú slovanskú reč a aby ohlasovali sv. evanjelium pohanom, utvrdzovali vo sv. viere kresťanov, odstránili poveru, privádzali do lona sv. Cirkvi rozkolníkov a bludárov a vôbec starali sa o rozšírenie a upevnenie pravého sv. náboženstva v tej krajine.

Sv. Virgil nemohol ísť kvôli mnohým prácam v biskupstve osobne, ale s radosťou poslal dvoch nábožných a skúsených kňazov Lupa a Majorána, ktorí s Božou pomocou roznášali svetlo sv. evanjelia po celej krajine a nahovorili vojvodu Chotimíra, žeby sa dal privteliť aj so svojimi poddanými k solnohradskému biskupstvu. Keď sa tak stalo, poprosil nábožný vojvoda sv. Virgila, aby osobne prišiel do Korutánska a tam prehliadol stav sv. Cirkvi. Ale sv. Virgil mal pred sebou inú cestu a preto poslal miesto seba krajinského biskupa Modesta v sprievode niekoľkých kňazov a diakonov.

Biskup Modestus sa usadil v Korutánsku a pracoval so svojím kňazstvom neúnavne vo vinici Pánovej na jednote v učení a zachovávaní pravidiel opravdivého kresťanského života. Keď po niekoľkých rokoch v Korutánsku zomrel, prosil opäť vojvoda Chotimír svätého Virgila, aby prišiel do jeho zeme. V okolí Solnohradu povstali nepokoje, poslal preto svätý biskup iba viac kňazov pod dohľadom Latina do Korutánska, ale napokon aj sám šiel na Chotimírov dvor.

Všade kam šiel, bol vítaný s veľkou radosťou ako apoštol, a rovnakým bol pre Korutánsko. Stavál kostoly a chrámy, posväcoval ich; ohlasoval slovo Božie ľudu; navštevoval nemocných a udeľoval im nebeskú útechu. Tak precestoval celú krajinu po všetkých mestách, mestečkách a dedinách a usporiadal všetky duchovné záležitosti, a odstránil prekážky, ktoré sa stavali do cesty rozkvetu sv. Cirkvi.

Na svojich apoštolských cestách prišiel až na hranice Panónie a presvedčil bavorského vojvodu Tassila k tomu, žeby založil slávny kláštor Kremsmünster, ktorý sa stal pre Horné Rakúsko, a zvlášť tzv. «Komore soľnej», opravdivým požehnaním, z ktorého podnes benediktíni rozširujú s neúnavnou usilovnosťou Božie požehnanie po celom okolí.

Po svojom návrate z apoštolských ciest do Solnohradu ponáhlal sa sv. Virgil do Dingolfingu na zhromaždenie biskupov, aby tam prispel k spasiteľným dohodám svojou vysokou učenosťou a skúsenosťou. Vojvodovi Tassilovi III. bol sv. biskup radcom a úprimným priateľom, ba zachránil ho pred mnohým zlým a zadržal ho svojím slovom od nie jedného nepremysleného kroku. Jeho vážnosť rástla u veriacich, kňazstva a mocnárov skrze jeho dobrotivosť, pokoru a svätú horlivosť stále viac a viac. A dobrý ľud zveleboval svojho biskupa už za jeho života ako svätého.

Socha sv. Virgila držiaceho vo svojej pravej ruke model karolínskeho dómu

zdroj: wikimedia commons

Okolo tridsať rokov apoštoloval sv. Virgil medzi Nemcami a Slovanmi. Ešte raz precestoval svoje solnohradské biskupstvo, ponavštevoval všetky farnosti, usporiadal v nich bežné záležitosti, napomenul veriacich ku kresťanským cnostiam a svätému životu a na spiatočnej ceste do Solnohradu ho prepadla choroba. Keď sa priblížil ku krásnemu mestu, kde spôsobil toľko dobra, zaliali sa jeho oči slzami v predtuche blízkej smrti, a zvolal: *«Tu je miesto môjho odpočinku, tu chcem bývať naveky!»* Pripravil sa skrúšeným prijatím sv. sviatostí na odchod do blaženej večnosti, a dokončil svoj bohumilý život dňa 27. novembra roku 780. Jeho telo bolo pochované v biskupskom chráme, ktorý sám dal postaviť. Pápež Gregor IX. ho zaradil roku 1232 do počtu svätých. Je patrónom južného Tirolska, kde je dnes (27. novembra) zasvätený sviatok. Je tiež patrónom Solnohradského biskupstva (Salzburg) a jeho ostatky dosiaľ odpočívajú pod hlavným oltárom velebného dómu (biskupského chrámu, katedrály) v Solnohrade.

Poučenie

Sv. Virgil bol narieknutý nerozumným ľudom z kacírstva, keď hovoril pravdu, ktorú sami nemohli pochopiť; ba aj jeho metropolita, sv. Bonifác, ho vo svojej horlivosti udal za čisté učenie sv. Cirkvi u pápeža ako novotára. A hľa, sv. Virgil pokojne znášal to nespravodlivé narieknutie, a nenarušil ani svoje priateľstvo v spore so sv. Bonifácom. Riadil sa podľa sv. evanjelia a naučil sa byť tichým a pokojným; lebo zo slov Krista Spasiteľa vedel, ako bude spravodlivý Boh zaobchádzať s tými, ktorí odpúšťajú svojim blíznym a sú krotkého srdca.

Kresťan, nasleduj sv. Virgila v milovaní pokoja! Sv. Ján Chryzostom hovorí: *«Pokoj býva živý pri prameni svätej lásky; on je počiatkom viery, stĺpom spravodlivosti, najprimeranejšou zárukou budúcej nádeje; on spája prítomných, zjednocuje pozemskosť s nebesami, a ľudskosť s*

božstvom.»

Sv. Virgil zatúžil, aby bol pochovaný v tom meste a síce na posvätnom mieste, kde za života verne slúžil Bohu a svedomito pôsobil na vinici Pánovej. To miesto, kde bývajú pochovávané telá mŕtvych kresťanov, nazývame cintorín, miesto odpočínutia; a označuje sa tým, že, ako semeno, zasiate na poli, časom svojím zase vychádza zo zeme a rastie, tak aj telá mŕtvych, hoci v tom Božom poli sú pochované k odpočinku, predsa v súdny deň všetky povstanú zase zo zeme. Na takomto Božom poli, na posvätenom mieste, má si každý kresťan priateľ, aby bol pochovaný k odpočinku po prácach pozemského života.

A prečo? Také miesta bývajú svätené svätenou vodou; a toto svätenie spôsobuje veľkú radosť duším v očistci, ktorých telá sú pochované na tom mieste a odpočívajú. Áno, tie duše, ktorých telá odpočívajú na tom mieste, bývajú účastné všetkých sv. omší, ktoré sa konajú v blízkom chráme. A modlitby, konané na cintorínoch skrze veriacich, prinášajú veľký úžitok duším tých, ktorých telá tam práchnivejú. A konečne sv. patróni toho posvätného miesta zvlášť orodujú u Boha za tie duše.

Krstiteľnica v Dóme sv. Virgila a Ruperta v Salzburgu

zdroj: wikimedia commons

Sv. Cirkev bráni pochovávaniu nehodných na posvätných miestach, a to za pokutu pre veľký zločin a nekajúcnosť. Už v Starom zákone predpovedal prorok Jeremiáš o bezbožnom kráľovi Joachimovi: «*Pochovajú ho ako osla, vyvlečú ho a vyhodia von za brány Jeruzalema*» (Jer 22,19). Ten sv. prorok chcel povedať, že taký nie je hoden, aby bol pochovaný počestne ako iný človek, ale ako nerozumný zver. Z toho vidno, ako sú posvätné kresťanské cintoríny.

A ako chcú pochovávať za našich čias «osvietenci» a «voľnomyšlienkári»? Prekážajú im cintoríny, rovnako ako im prekážajú aj Božie chrámy. Mŕtvolý chcú páliť, tak ako to činili kedysi pohanovia. A po tomto ich poznáme, že sami – súc pohanovia, domáhajú sa zase rozširovať pohanské mravy a obyčaje medzi kresťanmi. A preto!, katolíci, dávajte si pozor, aby ste neboli zvedení hlučnými slovami «osvietencov» k novému pohanstvu! Odprevádzajte pobožne svojich mŕtvych na posvätné miesta k časnému odpočinku, modlite sa za ich blahoslavené vzkriesenie k večnému životu; a pri tom sa rozpomínajte, ako márný a pominuteľný je ľudský život, a vyslovte pri pohľade na ležiaceho na márach sebe samým: Dnes tebe, a zajtra mne!

Modlitba

Vyslyš, prosíme Teba, ó Pane, naše prosby, ktoré na slávnosť blahoslaveného Virgila, vyznávača a biskupa Tvojho, vznášame k Tebe, a skrze zásluhy toho, ktorý bol hoden slúžiť Tebe, vyslobod' nás od všetkých hriechov. Skrze Ježiša Krista, nášho Pána. Amen

-mip-

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/sv-virgil-biskup/>